Voorbereiding!

Liturgiesuggesties:
Gezang 173: 1, 2, 3 en 4
Schriftberijming 26: 1 en 2
Schriftberijming 26: 3
Exodus 12: 1-13
Psalm 118: 3
Mattheüs 26: 17-35
Psalm 118: 6
Na verkondiging: Psalm 116: 1, 3, 6 en 8
Opwekking 470

***

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongelui,

Alles heeft zijn tijd.
"Er is een tijd om te baren en een tijd om te sterven,
een tijd om te planten en een tijd om het geplante uit te rukken,
een tijd om te doden en een tijd om te helen,
een tijd om af te breken en een tijd om op te bouwen,
een tijd om te wenen en een tijd om te lachen,
een tijd om te bewaren en een tijd om weg te werpen,
een tijd om te zwijgen en een tijd om te spreken,
een tijd om te beminnen en een tijd om te haten."
Alles ... heeft zijn tijd.

Ik moest denken aan die bekende woorden van de Prediker bij het lezen van de woorden van Jezus:
"Mijn tijd is nabij!"
Mijn uur heeft geslagen! ... zeggen wij.
Dan denken we aan ons sterven, aan ons heengaan uit de mensen-wereld naar de wereld van God.
"Mijn tijd is nabij!"

*

Mattheüs, broeders en zusters, jongens en meisjes, let nauwkeurig op de tijd in zijn evangelie.
Het is, zegt Mattheüs:
* de tijd voor Jezus om overgeleverd te worden en ter dood gebracht te worden;
* het is ook de tijd van de verlossing en de bevrijding naar het plan van God;
* en het is ook de tijd voor Judas om zijn Meester te verraden.
En zo telt de evangelist de dagen en de uren af.
Luister maar:
Hoofdstuk 26 vers 2: "Gij weet, dat het over twee dagen Paasfeest is, en alsdan wordt de Zoon des mensen overgeleverd om gekruisigd te worden."

Twee dagen voor het Paasfeest.
Volgens onze kalender is het dan woensdag.

En hoofdstuk 26 vers 17: "Op de eerste dag van het feest der ongezuurde broden, kwamen de discipelen bij Jezus ..."
Op de eerste dag van het feest der ongezuurde broden.
Dat is op donderdag.

Mattheüs let op de tijd.
Hij telt de dagen en de uren naar Goede Vrijdag en Pasen voor ons af.
Je voelt de kille adem van het lijden en van de dood.
Jezus' einde nadert.
Zijn tijd is nabij!
Hij weet dat de weg naar Jeruzalem ... de weg is van het bittere lijden en de dood.
Vier keer heeft Hij geprobeerd zijn discipelen hierop voor te bereiden.
Maar dringt de ernst van wat er staat te gebeuren wel tot hen door?
Ook de overpriesters en de oudsten van het volk bereiden zich op het einde van Jezus voor.
Ze zijn bijeengekomen in het paleis van Kajafas, de hogepriester.
Hier beramen zij een plan om Jezus door list in handen te krijgen en ... te doden.

*

Voorbereiding.
"Op de eerste dag van het feest der ongezuurde broden, kwamen de discipelen bij Jezus en zeiden:
Waar wilt Gij, dat wij toebereidselen maken voor U om het Pascha te eten?
Hij zeide: Gaat naar de stad tot die-en-die en zegt tot hem:
De Meester zegt: Mijn tijd is nabij; bij u houd Ik met mijn discipelen het Pascha.
En de discipelen deden, zoals Jezus hun had opgedragen, en zij maakten het Pascha gereed."

Pascha, Pèsach, Paasfeest.
Duizenden jaren terug is het feest ontstaan.
Het was oorspronkelijk het feest van de bevrijding van het volk van Israël uit de dodelijke slavernij van Egypte.
Pèsach - Pascha heette het toen.
Voorbijgang ... betekent dat.
Voorbijgang herinnert aan de doodsengel, die langs de huizen van Egypte trok.
De tiende plaag.
Iedere eerstgeborene moet sterven, van de kinderen en van het vee.
Het zal je kind maar wezen.

Het is de nacht van de uittocht - zo vertelt de Bijbel ons.
De nacht van het oordeel van God over Egypte.
Farao, de koning-god van Egypte, heeft geweigerd het volk van God, het volk van Abraham, Isaäk en Jakob, het volk Israël te laten gaan.
Let my people go! - Laat mijn volk gaan!

Pèsach - Pascha - Paasfeest.

Aan de deurposten van de huizen van de Israëlieten is het bloed van een lam gestreken.
Bloed, symbool van het leven.
Want de ziel van een mens en een dier ... is in het bloed, lezen we in de boeken van Mozes.
Het lam sterft en geeft zijn leven in de plaats van de eerstgeborene.
Pascha - voorbijgang, de doodsengel gaat voorbij aan de deurposten met het bloed van een lam.

Duizenden jaren later komt de apostel Paulus in zijn brief aan de christenen te Korinthe hierop terug als hij schrijft:
"Want ook ons Paaslam is geslacht: Christus.
Laten wij derhalve feestvieren." (1 Kor. 5:7)

Het sterven van de Zoon van God - van onze Here Jezus Christus - wordt vergeleken met dat slachten van het paaslam.
Hij is het Lam van God dat de zonde der wereld wegneemt. (Joh. 1: 29)
Destijds - in Egypte - ontkwamen de mensen niet aan het oordeel en zo aan de dood vanwege dat bloed van dat door hen geslachte lam, maar ... vanwege het bloed van het komende Lam: Jezus Christus.
En de Bijbel wil ook vertellen, dat er nu - voor ons - ook alleen maar voorbijgang in Gods oordeel, dat over elk mensenleven eens komt, kan zijn, ... wanneer er dat bloed van het Lam van God is in ons leven.

Wanneer je, broeders en zusters, jongens en meisjes, in Hem gelooft, in Jezus, het Lam ...
Wanneer je Hem wilt dienen met heel je bestaan en een hart vol van liefde voor Hem, die uit eindeloze liefde voor ons mensen het Lam voor ons wilde zijn ...
Dan hoef je niet bang te zijn voor het oordeel van God.
Dan hoef je niet bang te zijn om eens te moeten sterven en voor Gods aangezicht te verschijnen.
Want het bloed van dit Lam doet Gods toorn over de zonde voorbijgaan.
Het bloed van dit Lam reinigt en beschermt je.

Jezus' voorbereiding op het Paasfeest is zijn voorbereiding als het Lam van God.
Straks gaat Hij van hand tot hand.
Handen die door de duivel zijn bezeten.
Maar niemand weet goed raad met Hem.
Er wordt niets schuldigs bij Hem gevonden.
Veracht en vernederd, van mensen verlaten.
Zo gaat het Lam van God ... zijn lijdensweg naar Golgotha.

*

Voorbereiding. "Mijn tijd is nabij."
Jezus bereidt zich op zijn einde voor.
Hoe?
Door samen met zijn discipelen - zingend! - het laatste avondmaal te vieren.

Jezus, het Lam van God, dat - voor de ogen van heel de wereld - zijn leven zal gaan geven.
Hij zingt het Halleel, de Lofzang.
In onze Bijbel zijn dat de Psalmen 113-118.
Feestliederen.
Liederen van vreugde, van blijdschap.

Maar het is inmiddels 2 voor 12.
Twee dagen voor de viering van het Pascha.
De eerste dag van het feest der ongezuurde broden.
Dat is de dag waarop alles in de joodse huizen in gereedheid wordt gebracht om de bevrijding uit Egypte te vieren.

In grote aantallen is men naar Jeruzalem getrokken.
Het centrum van het joodse geloof.
Het kloppende hart van een volk en een natie.
Hier staat de tempel, het huis van God.
Hier ervaar je ... hoe dicht God bij de mensen woont.
Maar ... vreemde laarzen marcheren door de stad.
Het land en de Godsstad zuchten onder het juk van de romeinse overheersing.
Pontius Pilatus - stadhouder
en scherts-koning Herodus,
in dienst van keizer Augustus.
Er is een levendige hoop onder de Joden.
De hoop van de komende messiaanse verlossing.
Ze hebben Jezus op een ezelsveulen de stad binnen gehaald.
Nationalistische gevoelens zijn ontvlamd.
De sfeer in Jeruzalem is om te snijden.

Daarom misschien die aanduiding: die-en-die.
Mister X, zouden wij zeggen.
Die geheimzinnige onbekende.
"Gaat naar de stad tot die-en-die en zegt tot hem:
De Meester zegt: Mijn tijd is nabij."
Welke tijd?
De tijd van de messiaanse verlossing?
Niet de verlossing zoals velen in die tijd dachten: de verlossing van de gehate Romeinen.
Wel de verlossing naar het plan van God.

Het is de tijd van verlossing en bevrijding van schuld en zonde en de dood.
"Zie het Lam van God, dat de zonde der wereld wegneemt", profeteerde Johannes de Doper.
Het oude Pascha wordt het nieuwe Paasfeest.
Het feest van de opstanding uit de doden.
Jezus verbindt Oud en Nieuw Testament aan elkaar.
Want dat, broeders en zusters, jongens en meisjes, is het geweldige van de Here Jezus, van het Lam van God.
Al die paaslammetjes, die geslacht werden, ... ze gingen er dood aan.

Jezus, als het Lam van God stierf er aan, jawel, maar stond ook weer op uit het graf.
Hij die dood geweest is, is opgewekt.
Hij leeft!
Hij heeft de dood overwonnen.
Voor Hemzelf en voor iedereen, die in Hem gelooft.
Door de dood brengt Hij je naar het grote feest:
Het grote paasfeest, waar nooit meer een eind aan komt.

*

"Mijn tijd is nabij."
"En de discipelen deden, zoals Jezus hun had opgedragen, en zij maakten het Pascha gereed."
Zoals Jezus zijn discipelen heeft opgedragen, zo gebeurt het.
Ze maken voor Hem het Pascha gereed.
Om het Pascha te kunnen vieren moest je minstens met z'n tienen zijn.
De viering begint na zonsondergang en duurt tot diep in de nacht.
Het moest ook beslist binnen de muren van de stad gebruikt worden.
Pelgrims moeten daarvoor gratis logies krijgen en voor zover er ruimte voorhanden is, ... de beschikking hebben over een vertrek waar men op feestelijke wijze het Pascha samen kan vieren.

De Paasmaaltijd begint.
De vader van het gezin vult een beker met wijn en spreekt daarover de zegen uit.
Zo gaat die beker rond.
Nog drie keer zal tijdens de maaltijd de beker rondgaan.

Na de eerste beker worden bittere kruiden - in azijn gedoopt - rondgedeeld.
De kruiden zijn het symbool van de bitterheid van de verdrukking van het volk in Egypte.

De jongste van het huis stelt dan de vraag:
Waarom is deze nacht anders dan alle andere nachten?
Dan vertelt vader of grootvader het verhaal van de uittocht.
En iedereen aan de maaltijd beleeft in gedachten opnieuw die gedenkwaardige nacht in Egypte.
Je voelt weer de dreiging van de ondergang.
Je ervaart weer de vreugde over de redding.

Een tweede beker wijn wordt ingeschonken.
En opnieuw wordt de zegen erover uitgesproken.
Na het drinken uit de tweede beker wordt ongezuurd - niet gegist - plat gebakken brood gebroken en uitgedeeld.
Bij het breken van het brood klinken de woorden:
‘Dit is het brood der ellende dat onze vaderen in Egypte aten.’

Na het breken van het brood vindt de eigenlijke Paasmaaltijd plaats.
Het geslachte en gebraden Paaslam wordt gegeten.

Een nieuw moment in de maaltijd breekt aan wanneer de derde beker wijn wordt rondgedeeld.
De beker der dankzegging, de beker der lofzegging.
Het symbool van de vreugde over Gods blijvende zorg.
God wordt gedankt voor al zijn gaven:
‘Geprezen zijt Gij, Here onze God, Koning der wereld die de hele wereld voedt met uw goedheid, genade en barmhartigheid.’

Dan wordt er gezongen. De lofzang. Een feestlied.
De tweede helft van de Paaspsalmen, het Halleel.

De Paasmaaltijd wordt afgesloten met het rondgaan van een vierde beker wijn.
En de rest van de nacht is men gewoon om bij elkaar te blijven en met elkaar te spreken en te zingen over de grote daden van God.

*

Voorbereiding.
Op zijn lijden en zijn sterven bereid Jezus Zich zingend voor.
Kunt u zich dat voorstellen, broeders en zusters, jongens en meisjes?
Zingend ... je voorbereiden op je sterven?
Er zijn voorbeelden bekend uit de kerkgeschiedenis van mensen die zingend hun marteldood tegemoet gingen.
Paulus en Silas zingen in de gevangenis van Filippi.
Ook Jezus zingt: de lofzang.
En ook Judas en Petrus zingen mee:
‘Dit is de dag, die God deed rijzen,
juicht nu met ons en weest verblijd.’

*

Nou, vergeet het maar, denkt Judas.
"Míjn tijd is nabij!"
"En terwijl zij aten, zeide Jezus:
Voorwaar, Ik zeg u, dat één van u Mij verraden zal."
"Die zijn hand met Mij in de schotel heeft gedoopt, die zal Mij verraden."

Hij, die Jezus zal verraden en Hem zal overleveren in de handen van zijn moordenaars, is nabij, vlak bij.
Samen liggen ze aan ... bij de viering van het Pascha.
Samen dopen ze in de gemeenschappelijke schotel hun brood.
Er is een verrader onder ons!

Ook onder ons, broeders en zusters, jongens en meisjes?
Is er iemand onder ons die genoeg heeft van Jezus?
Iemand die niets meer met Hem te maken wil hebben?
Net als Judas, teleurgesteld in Jezus?
In je verwachtingen van Jezus?
Het zal - wat Judas betreft - ook wel met de portemonnee te maken hebben.

Via het pad van de zelfzucht en het egoïsme is de duivel Judas' leven binnen gedrongen.
Of via het pad van de geldzucht en het streven naar macht.
Of via het pad van de lauwheid en de laksheid.
Het pad van de ongeïnteresseerdheid.
Er is een verrader onder ons.

Judas laat zich gebruiken om Jezus over te leveren.
"Mijn tijd is nabij!"
Het tijdstip van het verraad is aangebroken.
Het tijdstip van het overleveren, bespuwen, bespotten en beschimpen.
Het tijdstip van het lijden en de dood.
Voor Jezus is er geen weg terug.
Hij zal de beker van Gods toorn - tot de laatste druppel toe - leegdrinken.

"De Zoon des mensen gaat wel heen gelijk geschreven staat, doch wee die mens, door wie de Zoon des mensen verraden wordt.
Het ware voor die mens goed geweest, als hij niet geboren was."

Jezus noemt Zichzelf hier: Zoon des mensen.
Die titel horen we eerder in het evangelie naar Mattheüs,
in hoofdstuk 20.
Daar gaat het over dienen en niet heersen.
Over de twee zonen van Zebedeüs.
Zoon des mensen.
De Zoon des mensen is gekomen om te dienen en niet om gediend te worden.
Als een dienaar gaat Jezus - zoals in de schriften staat geprofeteerd - de weg van het lijden en de dood.
Een lijdende Knecht des Heren.
Gebukt onder de toorn van God.
Een mens, van vlees en bloed, net als u en ik en jij.

*

De Zoon des mensen gaat heen. Hij is bereid.
Hij is erop voorbereid.
Het plan van God om mensen te redden uit zonde en uit schuld wordt uitgevoerd.
De Schriften gaan in vervulling.
Jezus gaat de weg van het lijden en de dood.
Hij gaat die weg, broeders en zusters, jongens en meisjes, voor u en voor ons.
Hij sterft daar straks aan een ruwhouten kruis om óns met God weer te verzoenen.
Om de macht van duivel en dood voor óns te breken.
Om als het Paaslam de overwinning te behalen, voor óns.

*

"Mijn tijd is nabij!"
Op dit moment raken twee handen elkaar.
In een schotel met moes, symbool voor het zoete dat komt na de bitterheid van de slavernij.

Twee ... tussen twaalf aan de tafel.
De dood van de Eén - Jezus - maakt dat er voor de ander - Judas - geen plaats meer kan zijn.
"Ik ben het toch niet, Rabbi?
Hij zeide tot hem: Gij hebt het gezegd."
Voor beiden is geen weg meer terug.

*

Voorbereiding.
Vanaf de andere kant keken wij, gemeente, vanmorgen als toeschouwers naar de tafel.
Volgende week breek Jezus ook voor ons het brood:
"Neemt, eet, dit is mijn lichaam."
Hij reikt ons ook de beker van de vreugdewijn:
"Drinkt allen daaruit."
Aan de tafel is plaats voor discipelen.
Mensen die Jezus willen volgen, die Hem willen dienen, die Hem willen liefhebben.
Hoe bereiden wij ons op die maaltijd voor?
Wie van ons kent niet de twijfel:
Zal ik Jezus wel trouw kunnen blijven? ...
Zal ik Hem niet - als puntje bij paaltje komt - in de steek laten?
Ga, broeders en zusters, met je onzekerheden maar naar God.
Hij kent je hart.
En als je ontrouw bent geweest, Hij blijft getrouw.
Zo gaat Jezus in onze plaats, zijn weg van het lijden. Alleen!

***

Laten we samen bidden:
Here Jezus, als het Lam van God dat de zonden der wereld wegneemt, bent U de weg van het lijden en de dood gegaan.
U deed dat vrijwillig.
U deed dat voor ons.
Door uw bloed is er vergeving en verzoening.
Voor onze zonden, voor onze tekortkomingen.
We belijden U dat ook wij niet beter dan uw discipelen zijn.
We begrijpen soms niet hoeveel U van ons houdt.
Wij begrijpen niet hoe diep uw liefde voor ons gaat.
Daarom zijn we soms zo klein-gelovig en teleurgesteld in U.
Wil ons blijven vasthouden.
Wil ons geloof sterker maken.
Wil ons laten groeien in de liefde voor U en voor elkaar.
En als U ons volgende week weer uitnodigt voor de maaltijd met brood en wijn ...
geef ons de komende week een goede tijd van bezinning en van voorbereiding.
Hoor ons gebed uit genade. Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Haarlem 29 februari 2004

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !